

## **Aanvullende rollen**

**Tijdens de startbijeenkomst van ‘Ontwikkeling is verandering’ op 22 mei is gediscussieerd over de verschillende thema’s die tijdens de dialoog aan bod komen. Hieronder vindt u het beknopte verslag van de werkgroep die zich boog over het onderwerp ‘Aanvullende rollen’.**

Het uitgangspunt voor de werkgroep is de volgende vraag:

*‘Hoe staat het, gezien de erkenning van autonomie van Nederlandse maatschappelijke organisaties door de overheid én de vermaatschappelijking van ontwikkelingssamenwerking, met de manier waarop de Nederlandse overheid en de maatschappelijke organisaties (zowel Nederlandse als internationale als lokale) elkaar aanvullen en versterken? En hoe vullen zij andere spelers aan, zoals het bedrijfsleven?’*

### **Definitie identiteit**

Vooraf wordt geconstateerd dat het goed is om na te denken over de identiteit en eigen beleid van een organisatie. Maar legitimiteit moet vaak verwoord worden in termen die de subsidiegever wil. De vraag is dan: in hoeverre ben je dan nog jezelf? Waar komt je legitimiteit vandaan? Is die afhankelijk van erkenning door de overheid?

### **Verschillende rollen**

Door de gesignaleerde vermaatschappelijking van ontwikkelingssamenwerking is het van belang opnieuw na te denken over de rol die al deze actoren willen of zouden moeten spelen. Er wordt op gewezen dat 'civil society' zich niet beperkt tot maatschappelijke organisaties, ook de private sector, het bedrijfsleven hoort bij. Maar ook migrantenorganisaties, die hulp verlenen in het land van herkomst, zijn een nieuwe actor in het maatschappelijk middenveld (MMV). Tegelijkertijd vervagen de scheidslijnen tussen de verschillende actoren, maar deelname van al die verschillende actoren, de eerder genoemde ‘vermaatschappelijking’ duidt wel op een verbreding van betrokkenheid met ontwikkelingssamenwerking.

### **Aanvullende rollen**

De vraag is: hoe kunnen al die partijen elkaar aanvullen? Daarvoor is het goed te weten wat de kenmerken van complementariteit zijn: een gemeenschappelijke doelstelling, maar tegelijk een eigen verantwoordelijkheid én een eigen bijdrage leveren aan het realiseren van doelstelling. Je kunt niet praten over complementariteit zonder het te hebben over de verschillende contexten (bijvoorbeeld ‘fragiele staten’ of ‘internationaal vrouwelijk ondernemerschap’) als je het over verschillen in rol en taakverdeling hebt.

Een medewerker van Buitenlandse Zaken hoopt dat actoren niet alleen constructief en aanvullend zijn op zijn werk, maar ook dat maatschappelijke organisaties kritisch blijven. ‘We hebben niet alleen duiven, maar ook haviken

nodig die ons bij de les houden. Dat vraagt ook om een rolverdeling tussen de verschillende maatschappelijke organisaties.'

Een vertegenwoordiger van een migrantenorganisatie stelt dat die kritische rol niet alleen geldt in Nederland, maar ook ten opzichte van partners in het Zuiden. 'In Somalië worden we gezien als een westerse organisatie gezien omdat we bijvoorbeeld focussen op zelfredzaamheid. Dat is daar een hele nieuwe manier om tegen dingen aan te kijken.'

### **Aandachtspunten**

Uit de andere deelgroepjes komen nog aanvullende opmerkingen over complementariteit. Zoals dat er ook ruimte moet zijn om te leren, dus fouten te maken, en de erkenning dat er geen garanties zijn voor succes. En dat je niet moet blijven hangen in je eigen rol. Innovatie betekent dat er nieuwe rollen kunnen ontstaan.

Tegelijk moet er meer (h)erkenning komen van de verschillende rollen binnen een bepaalde groep. Dus niet alleen maar spreken over 'het bedrijfsleven' of 'de maatschappelijke organisaties'. En tot slot zou de overheid een inspirerend kader moeten schetsen voor organisaties die hun rol dan zelf kunnen invullen en ruimte krijgen om te experimenteren. 'Dingen in een hokje zetten, kan niet meer.'

### **Samenvatting**

- Rollen veranderen
- Ruimte om te innoveren
- Ruimte om elkaar te leren kennen
- Geografisch- en sectoroverleg
- Nieuwe vormen van interactie
- Aanvullend maar óók tegenover elkaar
- Grotere complementariteit indien oog voor differentiatie
- Overheid moet inspirerend kader bieden
- Overheid moet minder dicteren